

OD PODZIAŁU SALI PO DOBÓR WYPOSAŻENIA

Jak urządzić salę ruchową w przedszkolu?

Praktyczny poradnik planowania przestrzeni do ruchu, zabawy i codziennej aktywności dzieci

PRZESTRZEŃ, KTÓRA PRACUJE RAZEM Z TOBĄ

Strefy • mobilne wyposażenie • trzy układy sal
checklisty • przechowywanie • planowanie budżetu

IDEA DOBREJ SALI

Dobra sala ruchowa to nie tylko dużo sprzętu.

Najpierw zaplanuj to, co dzieci będą robić. Dopiero później dobieraj materace, klocki piankowe i siedziska. Sala powinna pozwalać na ruch, budowanie i odpoczynek, a nauczycielowi ułatwiać obserwację grupy oraz zmianę układu.

WIELOFUNKCYJNOŚĆ ZAMIAST PRZEŁADOWANIA

Kilka dobrze dobranych elementów może służyć do wielu zajęć. Ważne są stabilność, dopasowanie do wieku dzieci, łatwe czyszczenie, mobilność i miejsce do odkładania sprzętu.

W PORADNIKU

Plan przestrzeni i podział na strefy	s. 03-06
Dobór wyposażenia i przechowywanie	s. 07-12
Mała, średnia i duża sala	s. 13-15
Tor i różne scenariusze zajęć	s. 16-17
Błędy, zakupy i gotowość sali	s. 18-20
Bezpieczeństwo, budżet i rozwój	s. 21-24

PRZED ZAKUPEM

5 pytań, które oszczędzą przypadkowych zakupów.

- 01 Ile dzieci będzie ćwiczyć jednocześnie?**
Rozdziel wielkość całej grupy od liczby dzieci aktywnych na torze. Uwzględnij miejsce oczekiwania i sposób prowadzenia zajęć.
- 02 Ile masz rzeczywiście wolnej przestrzeni?**
Zmierz salę. Zaznacz drzwi, promień ich otwierania, meble, grzejniki i inne przeszkody. Metraż pomieszczenia nie jest metrażem pola do ruchu.
- 03 Jakie inne funkcje ma pomieszczenie?**
Jeśli sala służy też do spotkań, zabawy swobodnej lub odpoczynku, sprzęt musi dać się sprawnie złożyć i odłożyć.
- 04 Gdzie schowasz każdy element?**
Zaplanuj miejsce dla klocków, materacy i drobnych akcesoriów. Sprawdź wymiary schowka oraz dostęp personelu.
- 05 Jak często zmienisz układ?**
Przy codziennej reorganizacji ważne są masa, gabaryty, wygodne przenoszenie i prosta kolejność rozkładania.

TWOJA DECYZJA PRZED ZAKUPEM

Główna funkcja sali:

Wolna powierzchnia: Miejsce odkładania:

PODZIAŁ NA STREFY

Pięć funkcji. Jeden spójny układ.

01 Aktywność ruchowa

Największe wolne pole: zabawy grupowe, tory przeszkód i ćwiczenia na podłodze. Ogranicz liczbę stałych przeszkód w centrum.

02 Równowaga i koordynacja

Krótką ścieżkę z niskich, stabilnych kształtek. Prowadzący powinien mieć dostęp z boku i możliwość pomocy dziecku.

03 Budowanie i konstrukcje

Klocki blisko miejsca odkładania. Budowle nie wchodzą na trasę toru ani na drogę powrotu.

04 Odpoczynek

Materac, niskie siedziska lub pufy poza trasą piłek i slalomu. Zachowaj widoczność kącika z miejsca prowadzenia zajęć.

05 Przechowywanie

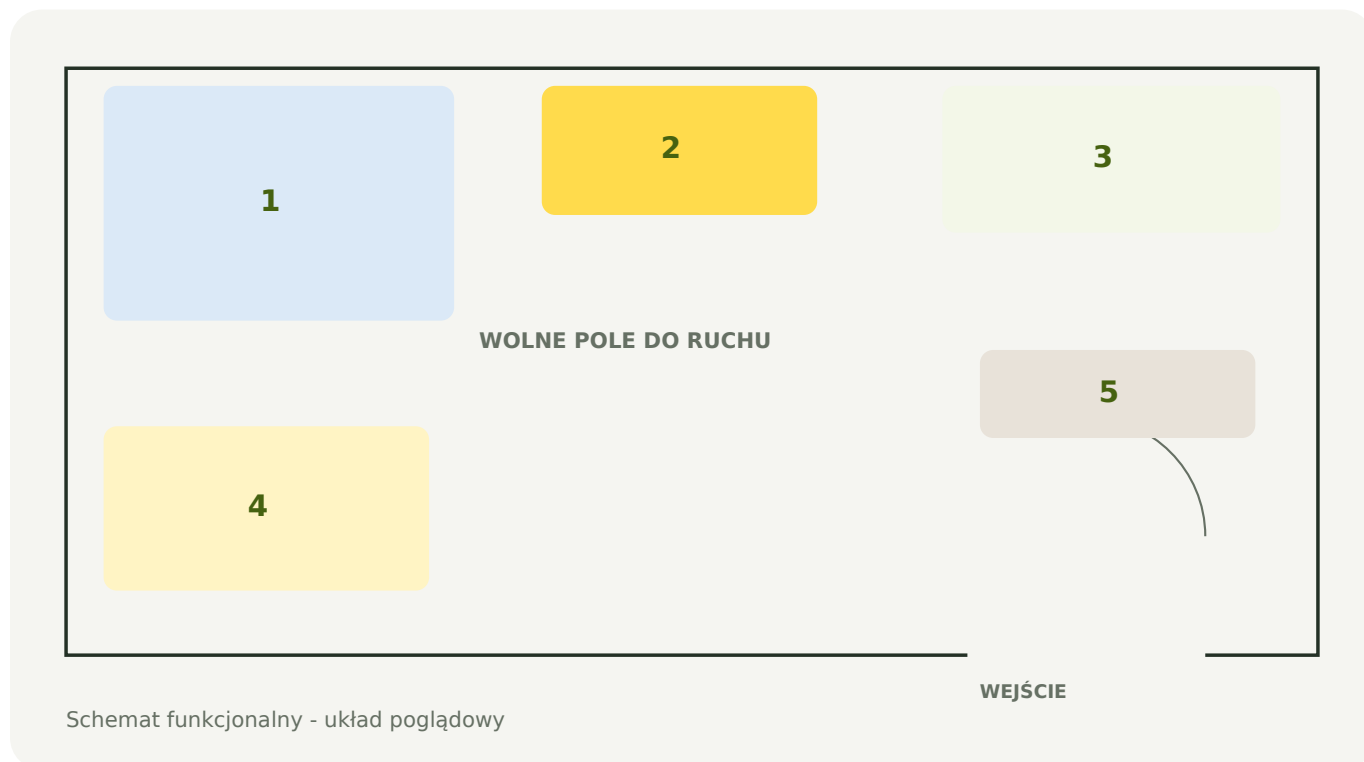
Przy ścianie, we wnęcie albo w osobnym schowku. Sprzęt nie może blokować drzwi, przejść ani dostępu personelu.

W MAŁEJ SALI ŁĄCZ FUNKCJE W CZASIE

Równowaga i budowanie mogą zajmować to samo miejsce w różnych częściach zajęć. Nie trzeba utrzymywać pięciu osobnych stanowisk przez cały dzień.

PRZYKŁADOWY PODZIAŁ

Strefy przy obrzeżach. Wolna przestrzeń w środku.

1 / Ruch

Materace i mobilna trasa.

2 / Równowaga

Krótką ścieżką z kształtek.

3 / Odpoczynek

Siedziska i spokojne aktywności.

4 / Budowanie

Niskie konstrukcje z klocków.

5 / Odkładanie

Schowek dostępny dla personelu.

ZOSTAW CZYTELNA DROGĘ

Wejście, powrót z toru i dojście do schowka pozostają wolne. Jeżeli układ powoduje przecinanie się dzieci, przesuń stację lub prowadź aktywności kolejno.

WOLNA POWIERZCHNIA

Nie wypełniaj całej sali wyposażeniem.

To wolna podłoga pozwala zmienić zwykły spacer w zabawę grupową, ustawić slalom i bezpiecznie odłożyć zakończoną budowlę. Nawet lekkie elementy ograniczają ruch, jeśli stoją wszędzie jednocześnie.

POLICZ PRZESTRZEŃ DO PRACY
METRAŻ SALI TO DOPIERO POCZĄTEK

Powierzchnia pomieszczenia

- meble i stałe przeszkody
 - wolne dojścia oraz miejsca oczekiwania
- = dostępne pole aktywności

Przetestuj układ taśmą malarską lub papierowymi obrysami w skali 1:1. Przejdź trasę z materacem i sprawdź, czy nauczyciel może podejść do każdego stanowiska. Zostaw więcej miejsca do działania niż stałego wyposażenia.

KLOCKI PIANKOWE

Jeden zestaw. Kilka pomysłów na zajęcia.

Klocki piankowe do przedszkola łączą zabawę konstrukcyjną z aktywnością całego ciała. Dzieci mogą je układać, przenosić i omijać. Elementy przeznaczone do obciążania pozwalają także tworzyć niskie podesty i proste trasy.

Tor lub ścieżka

Połącz kilka zróżnicowanych form. Zmień układ po zakończeniu rundy.

Baza lub konstrukcja

Kostki, prostopadłościany i łuki służą do budowania niskich ścian i otwartych baz.

Zabawa zespołowa

Ten sam zestaw może wyznaczać kolory, miejsca spotkania, slalom i wspólny cel budowy.

KSZTAŁT NIE OKREŚLA CAŁEGO ZASTOSOWANIA

Sprawdź przeznaczenie konkretnego modelu. Kłoczek konstrukcyjny nie musi być podestem, a nazwa „rehabilitacyjny” nie oznacza dowolnego użycia podczas ćwiczeń.

DOBÓR KSZTAŁTEK

Wybieraj kształty według planowanych zajęć.

Element	Co umożliwia	Sprawdź przed zakupem
Kostki i prostokąty	Budowanie, znaczniki, niskie stopnie	Czy model jest do układania, stawania lub siedzenia?
Kliny i rampy	Łagodne wejścia i zejścia	Stabilność podstawy, nachylenie, dozwolony sposób ruchu.
Wałki i półwałki	Omijanie, przekraczanie, kręgle	Pełny wałek może się toczyć. Nie zastępuje podestu.
Łuki i przejścia	Czworakowanie, podawanie piłki	Własna stabilna podstawa i wolne dojście z obu stron.
Schody i duże formy	Zmiana poziomu i dłuższe układy	Wysokość dopasowana do dzieci, przestrzeń na zejście.

Różnorodność ponad liczbę

W zestawie przydają się elementy o różnych funkcjach. Więcej podobnych kostek nie zawsze daje więcej scenariuszy.

Duże klocki piankowe wymagają miejsca

Porównaj wymiary brył i ich obrys po rozłożeniu. Zaplanuj też przejście przez drzwi i sposób odkładania.

DOBRA BAZA ZAKUPOWA

Najpierw wybierz uniwersalne klocki rehabilitacyjne dla dzieci i kształtki rehabilitacyjne dopasowane do planu sali. Rozbudowę uzależnij od zajęć, które rzeczywiście prowadzisz.

MATERACE

Podłoże do ćwiczeń, zabawy i odpoczynku.

Materace do przedszkola przydają się do aktywności na podłodze, spokojnego zejścia z niskiego elementu i odpoczynku. Model składany może ułatwić reorganizację, jeśli mieści się w zaplanowanym schowku.

Rozmiar i grubość

Porównaj obrys po rozłożeniu, rodzaj ćwiczeń i zalecenia producenta. Większa grubość nie jest automatycznie lepsza do każdego zadania.

Stabilna powierzchnia

Sprawdź spód, łączenie elementów i zachowanie pod obciążeniem. Szczeliny i przesuwanie utrudniają płynne przejście.

Czyszczenie i odkładanie

Wybieraj pokrycie, które personel może pielęgnować zgodnie z instrukcją. Zmierz wymiary po złożeniu i miejsce do wyschnięcia.

Materac nie uzasadnia skakania z wysokich konstrukcji. Przeznaczenie konkretnego modelu określa, do jakich ćwiczeń może służyć.

ODPOCZYNEK

Sala ruchowa potrzebuje także spokojnego miejsca.

Kącik odpoczynku daje dziecku możliwość krótkiej przerwy, spokojnego oglądania książki lub powrotu do zajęć we własnym tempie. Ustaw go poza torem piłek i drogą powrotu z przeszkód, z zachowaniem widoczności dla prowadzącego.

Mobilna podstawa

Wystarczą materac i dwa niskie siedziska. Pufy mogą uzupełnić kącik, jeśli nie zajmą potrzebnych przejść.

Otwarta przestrzeń

Niskie oparcia i obrys w kształcie litery U porządkują miejsce, a nauczyciel nadal widzi dzieci.

Spokojny scenariusz

Książka, cicha rozmowa lub chwila bez dodatkowych bodźców. Dziecko nie musi leżeć ani zamykać oczu.

MOBILNOŚĆ

Zmiana układu powinna być prosta.

Projektuj salę tak, aby nauczyciel mógł przygotować nowy scenariusz w kilka minut. Ten czas jest celem organizacyjnym, który warto sprawdzić w praktyce. Zbyt duże bryły, brak miejsca odkładania i przypadkowe schowki wydłużają każdą zmianę.

01**ROZŁÓŻ**

Wyjmij tylko elementy potrzebne do danego zadania.

02**PRZESTAW**

Zmień jedną trasę lub strefę, zachowując wolne dojścia.

03**ODŁÓŻ**

Wróć z każdym elementem do jego stałego miejsca.

Sprawdź ciężar i gabaryty

Personel powinien móc wygodnie chwycić i przenieść element bez zasłaniania sobie przejścia.

Wyznacz miejsce dla każdego modułu

Stałe miejsca ograniczają bałagan. Klocki do toru przechowuj razem, a drobne akcesoria w pojemnikach.

Przećwicz zmianę sali

Po torze przygotuj budowanie, a po nim wolną podłogę. Jeżeli któryś etap wymaga przestawiania wielu mebli, uprość plan.

NAJCZĘSTSZY BŁĄD

Zakup lekkiego zestawu bez miejsca odkładania. Mobilność działa dopiero wtedy, gdy sprzęt ma dokąd wrócić.

PRZECHOWYWANIE

Schowek jest częścią projektu sali.

Duże kształtki najlepiej odkładać nisko: do wnęki, wydzielonego miejsca przy ścianie lub osobnego magazynku. Szafy i regały dobieraj do wymiarów sprzętu oraz przewidzianego obciążenia; zabezpiecz je zgodnie z instrukcją.

- ☐ **Każdy element ma stałe miejsce.**
- ☐ **Personel może wyjmować sprzęt bez rozbierania wysokiego stosu.**
- ☐ **Drzwi, dojścia i dostęp do pozostałego wyposażenia są wolne.**
- ☐ **Pokrowce nie są ściskane ani ocierane ostrymi krawędziami.**

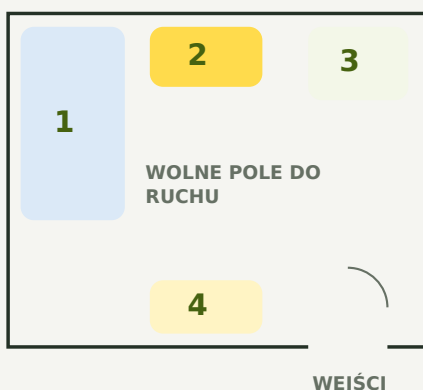
SZYBKIE ODKŁADANIE PO ZAJĘCIACH

Mniejsze akcesoria trzymaj w zamykanych pojemnikach. Składane materace odkładaj po oczyszczeniu i wyschnięciu. Nie buduj wysokich, niestabilnych stosów z klocków.

GOTOWY UKŁAD / MAŁA SALA

Mała sala - organizacja przestrzeni 15-25 m².

Jedno pole aktywności, kilka funkcji w kolejnych częściach zajęć.

Schemat funkcjonalny - układ poglądowy

PRZYKŁAD: 4 × 5 M = 20 M²

- 1 materac dobrany do ćwiczeń
- Mały zestaw 5-8 uniwersalnych kształtek
- 2 lekkie siedziska odkładane na czas ruchu

1 / materac

3 / odpoczynek

2 / klocki

4 / odkładanie

SPOSÓB PROWADZENIA ZAJĘĆ

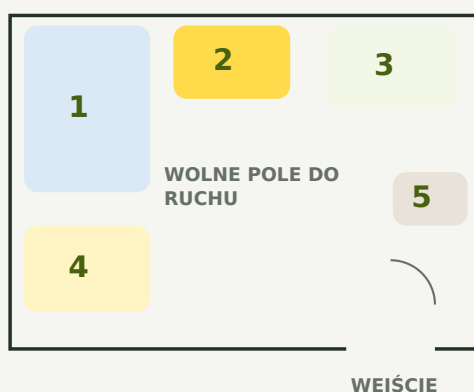
Najpierw tor, potem budowanie. Przed kolejną zabawą wracaj do wolnej podłogi. W małej sali liczba jednocześnie aktywnych dzieci wynika z realnej trasy i sposobu nadzoru.

Zakresy metrażu i układy są przykładami organizacyjnymi. Nie określają dopuszczalnej liczby dzieci ani wymaganych parametrów konkretnej placówki.

GOTOWY UKŁAD / ŚREDNIA SALA

Średnia sala - organizacja przestrzeni 25-45 m².

Miejsce na rotację małych grup i wyraźny podział funkcji.

Schemat funkcjonalny - układ poglądowy

PRZYKŁAD: 5 x 7 M = 35 M²

- Zróżnicowany zestaw klocków piankowych
- 2-3 materace, jeśli mieszczą się po rozłożeniu
- Niskie siedziska i osobne miejsce konstrukcyjne

1 / materace

3 / odpoczynek

5 / odkładanie

2 / równowaga

4 / budowanie

SPOSÓB PROWADZENIA ZAJĘĆ

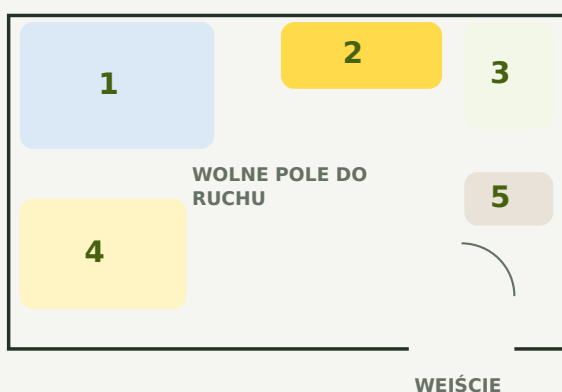
Przygotuj dwa zadania i zamieniaj grupy po sygnale. Jeśli jedna osoba prowadzi zajęcia, utrzymuj obie strefy w polu widzenia i ogranicz aktywności wymagające pomocy.

Zakresy metrażu i układy są przykładami organizacyjnymi. Nie określają dopuszczalnej liczby dzieci ani wymaganych parametrów konkretnej placówki.

GOTOWY UKŁAD / DUŻA SALA

Duża sala - organizacja przestrzeni powyżej 45 m².

Więcej miejsca na strefy, nadal z dużym wolnym centrum.

Schemat funkcjonalny - układ poglądowy

PRZYKŁAD: 6 × 10 M = 60 M²

- Większy, różnorodny zestaw kształtek
- Kilka materacy dopasowanych do stacji
- Wydzielony kącik odpoczynku i schowek

1 / tor i materace

3 / odpoczynek

5 / odkładanie

2 / równowaga

4 / budowanie

SPOSÓB PROWADZENIA ZAJĘĆ

Zwiększaj liczbę stacji dopiero po zaplanowaniu nadzoru. Większy metraż nie oznacza, że wszystkie stanowiska powinny działać jednocześnie.

Zakresy metrażu i układy są przykładami organizacyjnymi. Nie określają dopuszczalnej liczby dzieci ani wymaganych parametrów konkretnej placówki.

SALA W PRAKTYCE

Przykładowy tor z sześciu stacji.

Rozłóż tylko elementy do tej rundy. Pokaż trasę, wyznacz miejsce oczekiwania i oddziel drogę powrotu. Na odcinku wymagającym pomocy ćwicz jedna osoba.

01 Niski podest

Wejście i spokojne zejście.

02 Szeroka ścieżka

Elementy stabilne, bez szczelin.

03 Slalom

Omijanie 3 klocków.

04 Łagodny klin

Wejście zgodnie z przeznaczeniem.

05 Miękka przeszkoda

Niskie przekroczenie lub łuk.

06 Materac na końcu

Spokojne zatrzymanie.

KOLEJNOŚĆ: 1 → 2 → 3 → 4 → 5 → 6

Rozmieść stacje w jednym kierunku. Materac nie jest miejscem do skoku z wysokiej konstrukcji. Jeśli dziecko nie jest gotowe na dany ruch, uprość stację lub pozwól ją ominąć.

JEDNA SALA, WIELE SCENARIUSZY

Nie potrzebujesz pięciu zestawów do pięciu zabaw.

Punktem wyjścia jest jeden dobrze dobrany zestaw, którego elementy pasują do codziennych aktywności. Zmieniaj sposób ustawienia, liczbę użytych brył i zadanie dla dzieci. Rozbudowę planuj wtedy, gdy brakuje konkretnej funkcji.

Scenariusz	Wykorzystaj	Zadanie
Tor przeszkód	Schody, klin, klocki, materac	Wejście, zejście i omijanie.
Budowanie	Kostki, prostokąty, łuk	Wspólna niska baza lub zamek.
Równowaga	Płaskie stabilne podesty	Krótką ścieżka i wolne przejście.
Aktywność grupowa	Różne kolory i kształty	Kolorowe misje lub slalom.
Odpoczynek	Materac, siedziska	Książka i spokojne zakończenie.

Dostosuj model do roli

Klocków konstrukcyjnych nie używaj automatycznie do chodzenia. Siedzisk nie zamieniaj w niestabilne przeszkody.

Zachowaj stałe zasady

Miejsce oczekiwania, sygnał końca rundy i sposób odkładania sprzętu pomagają dzieciom przy każdej zmianie układu.

NAJCZĘSTSZE BŁĘDY

8 błędów, które ograniczają funkcjonalność sali.

- 01 Zbyt dużo wyposażenia**
Kupuj pod konkretne scenariusze, a nie pod liczbę wolnych ścian.
- 02 Za mało miejsca do ruchu**
Zaplanuj osobno pole ćwiczeń, powrót i oczekiwanie.
- 03 Przypadkowy dobór elementów**
Przypisz każdej kształtce przynajmniej jedno codzienne zastosowanie.
- 04 Brak miejsca odkładania**
Zmierz schowek jeszcze przed zamówieniem zestawu.
- 05 Trudne przenoszenie**
Sprawdź masę, wymiary i możliwość chwycenia bryły.
- 06 Brak spokojnej części**
Wyznacz choćby mobilny kącik z materacem i siedziskiem.
- 07 Niedopasowanie do dzieci**
Uwzględnij wiek, możliwości ruchowe i przeznaczenie produktu.
- 08 Brak pomysłu na rozbudowę**
Zostaw miejsce i plan na element, który uzupełni rzeczywistą potrzebę.

NAJPROSTSZY TEST ZAKUPOWY

Jeśli nie potrafisz wskazać miejsca przechowywania i zastosowania danego elementu w najbliższych zajęciach, wróć do planu sali przed zakupem.

LISTA ZAKUPÓW

Co warto kupić na początek?

Element	Priorytet	Zastosowanie
Materac	Bardzo wysoki	Ćwiczenia na podłodze, zejście, odpoczynek.
Klocki piankowe	Bardzo wysoki	Budowanie, oznaczanie tras i różne zabawy.
Kliny	Wysoki przy torach	Łagodne wejścia i zejścia.
Wałki / półwałki	Średni lub wysoki	Omijanie, przekraczanie i urozmaicanie zadań.
Siedziska	Średni	Wygodne miejsce przerwy i czytania.
Dodatkowe formy	Według potrzeb	Rozbudowa wybranego scenariusza.

ZACZNIJ OD MNIEJSZEGO, TRAFNEGO ZESTAWU

Priorytety są punktem wyjścia do planowania. Sprawdź, które kształtki już masz w komplecie; nie kupuj dodatkowych klinów i wałków bez potrzeby.

PRZED ZAMÓWIENIEM ZANOTUJ

Wymiary elementów i całego układu:

Miejsce odkładania:

Pierwsze trzy scenariusze zajęć:

CHECKLISTA GOTOWEJ SALI

Czy Twoja sala jest dobrze zaplanowana?

Zaznacz po sprawdzeniu w rzeczywistym pomieszczeniu.

- ☐ **Dzieci mają wolne pole do ruchu.**
- ☐ **Wyposażenie można łatwo przestawić.**
- ☐ **Każdy element ma miejsce do przechowywania.**
- ☐ **Sala pozwala na aktywność i spokojną przerwę.**
- ☐ **Sprzęt nadaje się do kilku zaplanowanych zabaw.**
- ☐ **Zmiana scenariusza nie wymaga przesuwania wielu mebli.**
- ☐ **Elementy są dopasowane do wieku i możliwości dzieci.**
- ☐ **Drzwi i przejścia pozostają wolne.**
- ☐ **Nauczyciel widzi strefy i może podejść do każdej z nich.**

ZRÓB PRÓBĘ PRZED PIERWSZYMI ZAJĘCIAMI

Rozłóż pierwszy układ, przejdź drogę powrotu i przygotuj miejsce oczekiwania. Następnie odłóż sprzęt. Popraw wszystko, co utrudnia nadzór lub reorganizację.

BEZPIECZEŃSTWO

Bezpieczna sala to układ i codzienne nawyki.

01 Stabilność i stan elementów

Sprawdzaj pokrowce, szwy i podstawy. Odłóż uszkodzony sprzęt; nie używaj go do czasu naprawy lub wymiany.

02 Odpowiednie otoczenie

Usuń twarde i ostre przedmioty z drogi ruchu. Sprawdź podłogę, narożniki, drzwi i dostęp do wyposażenia.

03 Czytelne odstępy

Trasy dzieci nie powinny się przecinać. Miejsca oczekiwania i powrotu planuj poza odcinkiem aktywnej zabawy.

04 Dopasowane zadania

Rozpoczynaj od prostych ruchów. Dobieraj wysokość i trudność do dzieci oraz przeznaczenia modelu, bez wymuszania skoków.

05 Nadzór i dostęp dorosłego

Prowadzący widzi wszystkie aktywne strefy i może pomóc. Ogranicz równoległe zadania, jeśli utrudniają obserwację.

06 Wolne dojścia i czyszczenie

Zachowuj drożne ciągi komunikacyjne. Po zajęciach oczyść powierzchnie według instrukcji i odłóż suche elementy.

SPRAWDZAJ DOKUMENTACJĘ KONKRETNEGO MODELU

Nazwa „kształtka rehabilitacyjna” nie oznacza dowolnego zastosowania. Ćwiczenia specjalistyczne dobiera prowadzący je specjalista; poradnik służy organizacji przestrzeni.

PLANOWANIE BUDŻETU

Co kupić najpierw, a co może poczekać?

01 / PODSTAWA**Materace i uniwersalne klocki**

Uruchom pierwsze scenariusze. Miejsce przechowywania zaplanuj od początku, a spokojną przerwę zapewnij choćby na materacu.

02 / ROZBUDOWA**Kliny, wałki i dodatkowe kształtki**

Uzupełnij funkcję, której brakuje w codziennych zajęciach. Najpierw sprawdź zawartość obecnego zestawu i wolną powierzchnię.

03 / KOMFORT**Siedziska, puffy i wygodniejszy kącik**

Rozbuduj odpoczynek oraz komfort organizacji sali. Nie odkładaj jednak podstawowej możliwości przerwy do ostatniego etapu.

POLICZ KOSZT UŻYTKOWANIA

Oprócz zakupu uwzględnij dostawę, przechowywanie, pielęgnację, ewentualne części lub pokrowce i czas personelu potrzebny na zmianę układu.

PLAN ROZWOJU SALI

Dobra sala zmienia się razem z dziećmi.

Zostaw przestrzeń. Wybieraj elementy wielofunkcyjne. Dbaj o mobilność, łatwe odkładanie i możliwość rozbudowy. Sala do ćwiczeń dla dzieci powinna wspierać codzienne zajęcia, a nie wymagać ciągłej walki z nadmiarem sprzętu.

Zaplanuj

Zmierz pomieszczenie, wybierz główne zadania i narysuj strefy.

Przetestuj

Rozłóż pierwszy układ i sprawdź nadzór, dojścia oraz zmianę scenariusza.

Rozbudowuj po obserwacji

Notuj, które elementy są używane, a których brakuje. Kupuj na podstawie tych potrzeb.

WYPOSAŻENIE DOBRANE DO POTRZEB

Wypożycz salę ruchową z Escasper.

Dobrze dobrane wyposażenie pozwala z jednej przestrzeni stworzyć tor przeszkód, miejsce do zabawy konstrukcyjnej, strefę aktywności oraz przestrzeń do odpoczynku. Zacznij od planu sali i wybierz elementy, które wykorzystasz każdego dnia.

Zobacz wyposażenie Escasper

Zobacz klocki piankowe i kształtki

Przydatne kategorie wyposażenia sali przedszkolnej:

Klocki piankowe / [Escasper.pl](https://escasper.pl)

Materace / [Escasper.pl](https://escasper.pl)

Siedziska do przedszkola / [Escasper.pl](https://escasper.pl)